

تمام ارقام ذکر شده تحت تیمارهای تنش ملایم و شدید در مقایسه با شاهد کاهش کاملاً معنی‌داری را نشان دادند. کمترین درصد کاهش در وزن خشک کل گیاهان در مقایسه با گیاهان شاهد هر رقم به ترتیب در ارقام بلیدی، روغنی، ماری، زرد و میشن مشاهده گردید. سطح برگ در تمام ارقام ذکر شده تحت تیمارهای تنش ملایم و شدید در مقایسه با گیاهان شاهد کاهش معنی‌داری در سطح ۱٪ نشان دادند. در حالیکه ارقام بلیدی و ماری در مقایسه با گیاهان تحت تنش ملایم اختلاف معنی‌داری نشان ندادند. صفاتی نظیر سطح ویژه برگ (SLA)، نسبت سطح برگ (LAR) و نسبت وزن برگ (LWR) در گیاهان کلیه ارقام تحت تنش خشکی در مقایسه با گیاهان شاهد اختلاف معنی‌دار نشان دادند. سطح ویژه برگ (SLA) و نسبت سطح برگ (LAR) با افزایش شدت تنش خشکی کاهش یافتند در حالیکه نسبت وزن برگ (LWR) افزایش نشان داد. کمترین کاهش در سطح ویژه برگ در گیاهان تحت تنش شدید در ارقام بلیدی و ماری مشاهده گردید.

ارزیابی رشد رویشی ژنوتیپ‌های زیتون حاصل از تلاقی دای‌آلل

حسنی، داراب،^۱ اگوستینو تومبزی^۲.

۱ بخش تحقیقات باغبانی، موسسه اصلاح و تهیه نهال و بذر کرج ۲ گروه درختان میوه و حفظ نباتات دانشکده کشاورزی دانشگاه پروجا، ایتالیا.

رشد رویشی ژنوتیپ‌های زیتون حاصل از یک تلاقی دای‌آلل کامل، انجام شده در سال ۱۳۷۹ بین ۹ رقم زیتون، در طی سالهای ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ در گلخانه مورد ارزیابی قرار گرفت. تعداد کل ژنوتیپ‌های حاصل از تلاقی در خرداد ۱۳۸۰ برابر ۱۵۷۸ بود که به ۱۵۳۱ و ۱۵۰۶ ژنوتیپ در اسفند ۱۳۸۰ و مهر ۱۳۸۱ کاهش یافت. در میان ارقام مختلف نتایج ماورینو (به عنوان والد پدری و مادری) حداکثر تلفات و نتایج اوربتانا (به عنوان والد پدری) و کالامون (به عنوان والد مادری) حداقل تلفات را نشان دادند. نتایج کالامون (به عنوان والد مادری) رشد رویشی بسیار سریعتری را نسبت به سایر گروه‌ها نشان داد. میانگین ارتفاع نتایج این رقم در مهر ۱۳۸۱ حدود ۲۵٪ بیشتر از میانگین کل و ۵۶٪ بیشتر از میانگین نتایج ارقام نوستراه دی ریگالی و دولچه اگوجا بود. اختلاف بین میانگین‌های خانواده‌های پدری (نتایج دارای والد پدری مشترک) بسیار کمتر بود و نتایج ارقام موریلو و کالامون با ۶٪ اختلاف ارتفاع نسبت به میانگین کل و ۱۴٪ اختلاف نسبت به نتایج فرانتویو و دولچه اگوجا

حداکثر ارتفاع را نشان دادند. نتایج مادری ارقام نوستراله دی ریگالی و اوریتانا ۵۷٪ رشد رویشی کمتری را نسبت به میانگین و ۷۰٪ نسبت به نتایج کلامون در طی دوره زمستان نشان دادند. این اختلاف بین گروه‌های پدری مشاهده نگردید. میزان وراثت پذیری عمومی برای صفات مختلف از ۰/۹۷-۰/۸۹ و وراثت پذیری خصوصی از ۰/۸۸-۰/۷۵ برآورد گردید.

معرفی ارقام زیتون مناسب برای استان گلستان

حسین آوا، سونا^۱ و اسماعیل سیفی^۲

۱ عضو هیأت علمی بخش تحقیقات باغبانی مؤسسه اصلاح و تهیه نهال و بذر و ۲ کارشناس ارشد دانشکده کشاورزی دانشگاه گلستان

به منظور دستیابی به ارقام مناسب جهت منطقه گلستان، این تحقیق به مدت چهار سال در ایستگاه تحقیقات هاشم آباد گرگان اجرا گردید. در این بررسی از ۱۵ رقم زیتون کشت شده در قطعه کلکسیون و چهار رقم مناسب با خصوصیات کمی و کیفی به شرح ذیل جهت اقلیم گلستان انتخاب شده است.

رقم بلیدی: رقم روغنی، تاریخ گلدهی ۱۸ اردیبهشت ماه، دوره گلدهی ۸-۱۲ روز، رنگ میوه بنفش تیره، وزن یک عدد میوه ۵ گرم، نسبت گوشت به هسته ۸۲٪، درصد روغن ۲۴/۷٪، میانگین عملکرد هر درخت ۸۰ کیلوگرم، بدون سال آوری، دگرگشن، تلقیح کننده مناسب: رقم کروناکی، زمان برداشت اواخر آبان ماه.

رقم کروناکی: رقم روغنی دیررس، تاریخ گلدهی نیمه دوم اردیبهشت ماه، دوره گلدهی ۱۰-۸ روز، اندازه میوه ریز، رنگ میوه سبز، در مرحله رسیدگی کامل بنفش رنگ، باردهی خوشه‌ای، وزن یک عدد میوه ۱/۴۸ گرم، نسبت گوشت به هسته ۸۷٪، درصد روغن ۲۶/۴٪، بدون سال آوری. میانگین عملکرد هر درخت ۲۸ کیلوگرم. نیاز به تلقیح کننده ندارد. در صورت وجود رقم EI به عنوان تلقیح کننده عملکرد افزایش می‌یابد. زمان برداشت اوایل آذر ماه.

رقم سانئا کاترینا رقم کنسروی، زمان گلدهی نیمه دوم اردیبهشت ماه، دوره گلدهی ۷-۱۲ روز. رنگ میوه سبز تیره. در مرحله رسیدگی کامل بنفش تیره. وزن یک عدد میوه ۷ گرم. نسبت گوشت به هسته ۹۱٪، درصد روغن ۱۷٪. در صورت وجود شرایط اقلیمی مناسب نیاز